Dosarul nr. 3-1529/2025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

19 noiembrie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător **Gandrabur Marcel**
Grefier **Negru Elena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Roșca Andrei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 18 iunie 2025 Roșca Andrei, reprezentat de avocatul Moraru Svetlana, a înaintat **acțiune de contencios administrativ** în contradictoriu cu Casa Națională de Asigurări Sociale *(în continuare CNAS)*, solicitând:

1. Anularea deciziei Oficiului Teritorial Cahul al Casei Naționale de Asigurări Sociale privind stabilirea pensiei nr. 09/2025/24868 din 18 aprilie 2025.

2. Anularea răspunsului nr. 751/25 din 19 mai 2025 de respingere a cererii de stabilire a cuantumului pensiei cu includerea sporului achitat lunar pentru munca de noapte în privința lui Roșca Andrei.

3. Obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil de stabilire a pensiei în privința lui Roșca Andrei pentru vechime în muncă cu includerea în calculul pensiei a sumelor plătite ca spor pentru ore de noapte potrivit certificatului nr. 4 eliberat la data de 27 martie 2025 de Penitenciarul nr. 5 – Cahul.

4. Încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 7500 (șapte mii cinci sute) lei.

În motivarea acțiunii s-a menționat că, Roșca Andrei a activat în cadrul sistemului administrației penitenciare. La data de 27 martie 2025 a demisionat cu dreptul la pensie. Ultima funcție deținută a fost ajutor șef de grup al Secției siguranță și regim penitenciar în cadrul Penitenciarului nr. 5 - Cahul cu gradul militar de inspector principal de justiție. Astfel, la data de 27 martie 2025 Penitenciarul nr. 5 - Cahul a eliberat Certificatul nr. 04 privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei pe numele Roșca Andrei, care indică suma totală

de 21 6977,36 lei. Prin decizia Oficiului Teritorial Cahul al Casei Naționale de Asigurări Sociale privind stabilirea pensiei nr. 09/2025/24868, tipărită la data de 30 aprilie 2025, în tabelul analiza cuantumului pensiei, la rubrica ”Alte sporuri suplimente cu caracter permanent și indemnizația lunară în ultimele 12 luni” s-a luat spre calcul doar suma de 183 481,53 lei. Astfel că Oficiul Teritorial Cahul al Casei Naționale de Asigurări Sociale nu a inclus spre calculul pensiei suma de 19 397,37 lei. Or, funcția deținută în cadrul sistemului administrației penitenciare presupune și munca pe timp de noapte. Instituțiile penitenciare pun în executare pedepsele privative de libertate aplicate de către instanțele de judecată, iar deținerea persoanelor private de liberate într-o instituție penitenciară presupune o activitate neîntreruptă a instituției (24/24). Ca rezultat, programul de muncă în schimburi, care implică munca pe timp de noapte, are un caracter permanent neschimbat pentru angajații care activează pe schimburi.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, pct. 3 în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sânt acordate permanent. Totodată, indemnizația pentru executarea conștiincioasă a obligațiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproșabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) și asistența materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decât mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv. Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii. Se consideră plăți compensatorii: compensația pentru concediul nefolosit; compensația în schimbul rației alimentare; compensația în schimbul echipamentului; compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății; compensația pentru închirierea spațiului locativ; indemnizațiile de transfer; plățile de asigurare; indemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; indemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender; plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sârguincioasă; sporul la salariul de funcție în cuantum de 50%, prevăzut de art. 29 pct. 5 din Legea cu privire la funcționarii publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996; pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu. Astfel, sporul pentru munca de noapte a fost achitat permanent în ultimul an de activitate înainte de ieșirea la pensie. Conform legislației în vigoare, această plată nu constituie plata compensatoare sau plată cu caracter unic.

În drept, cererea de chemare în judecată este întemeiată pe prevederile Codului administrativ, Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a

persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar.

Prin **referința** Casei Naționale de Asigurări Sociale s-a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, motivând că în lumina Hotărârii de Guvern nr. 1427/2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemul penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului National Anticorupție, Casa Națională de Asigurări Sociale efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile de forță.

În temeiul hotărârii menționate, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul National Anticorupție, Serviciul Protecție și Pază de Stat a prezentat Casei Naționale de Asigurări Sociale, listele beneficiarilor de pensii și prestații sociale, în format electronic, în mărimile stabilite până la data de 31 decembrie 2016.

Potrivit prevederilor art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate. Instituțiile de forță fiind organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în serviciu și a soldei bănești, pentru fiecare beneficiar de pensie.

Conform art. 44 alin. (2) din Legea 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din cadrul Inspectoratului General Carabinieri și pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, pensia se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Totodată, potrivit art. 10 alin. (1) și (2) din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (în vigoare din 01 decembrie 2019) salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din: a) partea fixă, compusă din: salariul de bază; sporul lunar pentru gradul profesional; sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-

didactic; sporul lunar pentru deținerea titlului onorific; sporul pentru performanță; sporuri cu caracter specific; b) partea variabilă, care cuprinde: sporul pentru performanță; sporuri cu caracter specific. Suplimentar la cele menționate la alin. (1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de: sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile; sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus; supliment pentru participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență în cadrul unității bugetare în care este angajat; premii unice; premiu anual.

În urma examinării dosarului de pensionare a reclamantului, s-a constatat că potrivit ordinului nr. 379 ef. din 25 februarie 2025 emis de Penitenciarul nr. 5-Cahul, Roșca Andrei a încetat raportul de serviciu la data de 26 martie 2025. La data de 18 aprilie 2025 CTAS Cahul a emis decizia nr. 09/2025/24868 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, în temeiul actelor anexate la cerere înaintată, la data de 27 martie 2025. Astfel, începând cu 27 martie 2025 Roșca Andrei este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă, în mărime de 50% din suma soldei primite înainte de concediere, confirmând vechimea de 25 ani 05 luni (raportul istoriei asigurării), în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri. Cuantumul inițial a pensiei pentru vechime în muncă de 8 409,58 lei a fost determinat din solda primită înainte de concediere, prezentată în certificatul privind solda bănească nr. 4 din 26 martie 2025 eliberat de către Penitenciarul nr. 5-Cahul, prezentat și semnat de către reprezentanții instituțiilor de forță și nemijlocit de către reclamant Roșca Andrei.

Se atrage atenția instanței că, prin prisma art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pct. 1-4 a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, cuantumul pensiei pentru vechime în muncă se calculează din: salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite până la concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu. La calcularea cuantumului pensiei se include media lunară a recompenselor, plăților sporurilor și suplimentelor, care conform legislației în vigoare sunt acordate permanent. Evidențiază faptul că, sumele pentru ore suplimentare, inclusiv premiile nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plățile cu caracter permanent. Pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare, după cum urmează: ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (de la data de 1 până la data de 1). Sumele recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună și se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

În temeiul normelor legale, citate supra Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul a emis decizia nr. 09/2025/24868 din 18 aprilie 2025 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, calculând cuantumul pensiei pentru vechime în muncă a reclamantului Roșca Andrei în baza sumelor reflectate în certificatul privind solda bănească nr. 4 din 26 martie 2025 pentru

ultimele 12 luni precedente concedierii, eliberate de instituția de forță. Reiterează că, în cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, la momentul stabilirii prestației solicitate de către reclamant au fost luate în calcul sumele reflectate în certificatul menționat supra, cu excepția sporului pentru munca de noapte (19 397,37 lei), sporului pentru premiul unic (5 645 lei), sporului pentru premiul anual (3 774,55 lei), sporului pentru delegare/deplasare de serviciu (4 096,95 lei), sporului pentru concediul suplimentar (581,96 lei). Sumele date nu se iau în calculul pensiei, deoarece nu se încadrează în plăți cu caracter permanent. În susținerea argumentelor redate supra, temei pentru recalcularea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă stabilită reclamantului și anularea deciziei nr. 09/2025/24868 din 18 aprilie 2025 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, nu este.

În partea ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică și anume a cheltuielilor de judecată în sumă de 7 500 (șapte mii cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, pârâta menționează că, ținând cont de Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 25 din 28 iunie 2004 ”Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile”, cu modificările și completările ulterioare, precum și de legislația în vigoare, este stabilit următoarele: În conformitate cu art. 96 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții, care a avut câștig de cauză, cheltuielile de asistență juridică acordată de avocați, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Soluționând cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistență juridică acordată, instanțele vor reține următoarele: pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței. Menționează că nu s-a demonstrat de către partea reclamantă la solicitarea cheltuielilor de judecată, aportul real al avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale

necesare pentru acordarea asistenței juridice, faptul în ce măsură munca avocatului, în cauza respectivă, i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, natura și durata relației dintre avocat și client, etc.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Roșca Andrei, avocatul Moraru Svetlana, a pledat pentru admiterea acțiunii în sensul formulat.

În ședința de judecată Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a prezentat deși a fost citată în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă, întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată

indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Circumstanțele de fapt relevante.

La data de 27 martie 2025 Roșca Andrei s-a adresat cu cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Cahul în vederea stabilirii pensiei în temeiul Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne *(Dosar administrativ, fila 2)*, iar prin decizia nr. 09/2025/24868 din 18 aprilie 2025 lui Roșca Andrei i-a fost stabilită pensie pentru vechime în muncă, începând cu data 27 martie 2025, pentru o vechime în muncă totală de 25 ani 05 luni, în cuantum – 7 645,07 lei. *(Dosar administrativ, fila 1)*

Dat fiind dezacordul reclamantului Roșca Andrei cu decizia CNAS, Oficiul Teritorial Cahul nr. 09/2025/24868 din 18 aprilie 2025, a contestat-o prealabil. Ca reacție, Casa Națională de Asigurări Sociale a emis răspunsul nr. 751/25 din 19 mai 2025, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea prealabilă, *(Dosar judiciar, filele 16-17)*.

La data de 07 mai 2025, Casa Națională de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Cahul a emis decizia de modificare a informației nr. 2025/09/2546 din decizia inițială de acordare a pensiei nr. 09/2025/24868 *(Dosar administrativ, fila 32)* astfel încât, prin decizia nr.

05/9/2025/25476 din 07 mai 2025 s-a stabilit reclamantului Roșca Andrei pensie pentru vechime în muncă conform prevederilor Legii nr. 1544/1993, lucrătorilor în instituțiile de forță (cu vechimea în muncă recalculată), în cuantum de 50 % din suma soldei și o vechime în muncă totală de 25 ani 04 luni, în mărime de 7645, 07 lei *(Dosar administrativ, fila 33)*

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Revendicările părții reclamante se circumscriu acțiunii în obligare, susceptibile examinării în ordinea contenciosului administrativ în virtutea art. 206 alin. (1) lit. b) și art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Dreptul subiectiv vătămat – dreptul la pensie.

4. Partea reclamantă a întreprins acțiuni pentru tranșarea extrajudiciară a litigiului, a se vedea răspunsul CNAS nr. 751/25 din 19 mai 2025.

5. Corelând momentul comunicării deciziei pe calea prealabilă, cu momentul înaintării acțiunii în judecată, se atestă întrunirea termenului legal de valorificare a acțiunii.

6. Partea reclamantă pretinde încălcarea dreptului la pensie.

7. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, instanța constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ

Cadrul normativ relevant.

În acord cu **art. 22, 25 alin. (1) din Declarația Universală a Drepturilor Omului**, orice persoană, in calitate de membru al societăţii, are dreptul la securitate socială; ea este îndreptăţită să obţină satisfacerea drepturilor economice, sociale şi culturale indispensabile pentru demnitatea şi libera dezvoltare a personalităţii sale, prin efort naţional şi cooperare internaţională, ţinându-se seama de organizarea şi de resursele fiecărei ţări.

Orice persoană are dreptul la un nivel de viaţă corespunzător asigurării sănătăţii sale, bunăstării proprii şi a familiei, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare, are dreptul la asigurare în caz de şomaj, de boală, de invaliditate, văduvie, bătrâneţe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă ca urmare a unor împrejurări independente de voinţa sa.

În concordanță cu **art. 9 din Pactul cu privire la drepturile economice, sociale și culturale**, statele părţi la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la securitatea socială, inclusiv asigurări sociale.

Conform **art. 47 din Constituția Republicii Moldova**, Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea, lui şi familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare. Cetăţenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă, în urma unor împrejurări independente de voinţa lor.

Conform **art. 6 din Codul administrativ**, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părți ale procedurii administrative.

În concordanță cu **art. 10 alin. (1) din Codul administrativ**, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform **art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ**, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Art. 16 din Codul administrează statuează că, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

În conformitate cu **art. 17 din Codul administrativ**, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În acord cu **art. 20-21 din Codul administrativ**, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Art. 24-25 din Codul administrativ prevăd că, participanţii la procedura administrativă şi procedura de contencios administrativ trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi îndeplinească obligaţiile cu bună-credinţă, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanţi. Participantul care îşi exercită drepturile procesuale în mod abuziv şi nu îşi îndeplineşte obligaţiile procesuale cu bună-credinţă răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale şi morale cauzate.

Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să îşi exercite atribuţiile legale în mod imparţial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

Potrivit **art. 33 din Codul administrativ**, comunicarea interinstituţională şi comunicarea cu participanţii sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poştă, telefon, fax, poştă electronică etc.), acordîndu-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficienţă, rapiditate şi economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicaţie.

În corespundere cu **art. 36 din Codul administrativ**, instanţa de judecată competentă să soluţioneze acţiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremaţiei dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui sunt considerate valori supreme şi sunt garantate de stat. Instanţele de judecată competente aplică principiul supremaţiei dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenţei Curţii Europene pentru Drepturile Omului.

Conform **art. 44 din Codul administrativ**, participanţi la procedura administrativă sînt: autoritatea publică, orice persoană fizică şi juridică care a solicitat iniţierea procedurii sau în privinţa căreia procedura a fost iniţiată, precum şi orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă.

Dacă procedura administrativă implică necesitatea soluţionării unei chestiuni cu privire la drepturile şi obligaţiile comune ale mai multor participanţi sau drepturile şi obligaţiile participanţilor decurg din aceleaşi temeiuri de fapt sau de drept, participarea lor la procedura administrativă este obligatorie.

Autoritatea publică este obligată să atragă în procedura administrativă, din oficiu sau la cerere, persoanele ale căror drepturi pot fi afectate prin procedura administrativă. Dacă are cunoştinţă despre astfel de persoane, autoritatea publică le informează despre iniţierea sau desfăşurarea procedurii administrative.

Pentru desfăşurarea cu celeritate a procedurii administrative, autoritatea publică este în drept să admită examinarea concomitentă a mai multor petiţii depuse de mai mulţi participanţi la aceeaşi autoritate publică când, în baza raportului material-juridic dintre participanţi, ele se află în conexiune prin pretenţiile revendicate sau problemele comune şi când există posibilitatea examinării lor în aceeaşi procedură şi de aceeaşi autoritate publică. Fiecare participant participă în cadrul procedurii administrative în mod independent faţă de ceilalţi participanţi.

O persoană audiată în cadrul procedurii administrative în calitate de martor, expert, specialist sau din alte motive nu devine prin aceasta participant la procedura administrativă.

În temeiul **art. 137 din Codul administrativ**, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Dacă autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Conform **art. 8 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale**, evidenţa drepturilor şi obligaţiilor de asigurări sociale în sistemul public se realizează pe baza codului personal de asigurări sociale. Fiecărui asigurat în sistemul public i se atribuie un singur cod personal de asigurări sociale. Codul personal de asigurări sociale şi modalitatea de atribuire a acestuia se stabilesc de Casa Naţională. Evidenţa individuală a contribuţiilor de asigurări sociale se efectuează în corespundere cu Regulamentul administrării Registrului de stat al evidenţei individuale în sistemul public de asigurări sociale, care se aprobă de Guvern. Registrul de stat al evidenţei individuale în sistemul public de asigurări sociale se ţine de Casa Naţională. Tipul şi modelul documentelor pentru sistemul evidenţei individuale, modul lor de prezentare şi instrucţiunile privind modul de completare se elaborează şi se aprobă de Casa Naţională. Datele şi documentele din Registrul de stat al evidenţei individuale în sistemul public de asigurări sociale fac parte din categoria informaţiei confidenţiale.

Art. 1 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, prescrie că militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar şi în organele afacerilor interne.

În concordanță cu **art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri**, militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.

Conform **art. 7 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993,** militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabileşte o singură pensie, la alegerea lor.

Potrivit prevederilor **art. 44 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993,** pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

În conformitate cu **art. 48 și 49 din același act legislativ**, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Militarii în termen, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi sistemului penitenciar, funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, ofiţerii de protecţie şi colaboratorii organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi membrii familiilor acestora depun cerere de stabilire a pensiei la organul de asigurări sociale. Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul de asigurări sociale în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare. Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (câştigul), eliberate de organele abilitate.

În conformitate cu **art. 10 alin. (1)-(2) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar,** salariul lunar al personalului din unităţile bugetare pentru activitatea desfăşurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din: a) partea fixă, compusă din: salariul de bază; sporul lunar în valoare fixă; sporul lunar pentru gradul profesional; sporul lunar pentru deţinerea titlului ştiinţific şi/sau ştiinţifico-didactic; sporul lunar pentru deţinerea titlului onorific; b) partea variabilă, care cuprinde: sporul pentru performanţă; sporuri cu caracter specific.

Suplimentar la cele menţionate la alin. (1), personalul unităţilor bugetare beneficiază, după caz, de: sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii nefavorabile; sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte şi/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus; spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanţate din surse externe; spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerinţelor de aderare la Uniunea Europeană; sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit pentru sănătate; sporul pentru consolidarea capacităţilor instituţionale ale autorităţilor publice locale amalgamate; sporul pentru consolidarea capacităţilor manageriale şi profesionale ale personalului din cadrul autorităţilor publice locale de nivelul întâi; premii unice; premiu anual.

Art. 19 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, indică că pentru munca suplimentară, personalul unităţilor bugetare are dreptul la: a) spor pentru orele de muncă prestate în afara duratei normale a timpului de muncă sau în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus pentru activităţi desfăşurate potrivit atribuţiilor postului, dacă orele de muncă suplimentară sau zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau zilele de repaus nu sunt compensate cu alte ore/zile libere în conformitate cu legile speciale/contractele colective de muncă/regulamentele interne; b) spor pentru munca de noapte.

Sporul pentru orele de muncă prestate în afara duratei normale a timpului de muncă sau în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus pentru activităţi desfăşurate potrivit atribuţiilor postului se stabileşte în condiţiile art. 103-105 din Codul muncii al Republicii Moldova, în mărime dublă a salariului de bază pe unitate de timp.

Prevederile alin. (2) nu se aplică persoanelor salarizate prin cumul de funcţii în cadrul aceleiaşi unităţi bugetare.

Personalul care, potrivit programului normal de lucru, îşi desfăşoară activitatea între orele 22.00 şi 6.00 beneficiază pentru orele lucrate în acest interval de timp de un spor în mărime de 50% din salariul de bază pe unitate de timp, în condiţiile stabilite la art. 103 şi 159 din Codul muncii al Republicii Moldova.

Potrivit **art. 39 alin. (2), (3)-(5) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne,** formele de organizare a timpului de muncă, programul de muncă, evidenţa globală a timpului de muncă şi acordarea repausului săptămânal pentru funcţionarii publici cu statut special se stabilesc de către angajator în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare.

În cazul muncii suplimentare, funcţionarilor publici cu statut special li se asigură compensarea timpului lucrat suplimentar potrivit normelor legale.

În cazul prezentării la serviciu în condiţiile alin. (4), funcţionarii publici cu statut special beneficiază, în baza tabelului de pontaj, de retribuire în modul stabilit de legislația în vigoare.

În conformitate cu **pct. 13 sbct. 15 din anexa nr. 1 la Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019**, Șeful exercită următoarele atribuții: stabilește

formele de organizare a timpului de muncă, programul de muncă și acordarea repausului săptămânal pentru polițiști în conformitate cu legislația.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Olandei*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (*Ruiz Torija împotriva Spaniei şi Hiro Balani împotriva Spaniei*). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate *(Boldea împotriva României, Helle împotriva Finlandei).*

Noţiunea de “act administrativ” este definită atât în Codul administrativ, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judiciar asupra puterii executive este denumit sugestiv „contencios administrativ”, prin care se înţelege activitatea de soluţionare de către instanţele de contencios administrativ, prevăzute de lege, a conflictelor în care, cel puţin, una dintre părţi este o autoritate a administraţiei publice, un funcţionar al acesteia sau un serviciu public administrativ, conflicte generate din acte administrative ilegale ori din refuzul soluţionării unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Contracararea abuzurilor şi a exceselor de putere se realizează prin evaluarea de către judecător a puterii discreţionare a autorităţii publice pârâte, raportând-o la situaţia de caz concretă, pentru a stabili dacă limitele acesteia sunt depăşite, iar autoritatea publică a intrat în zona excesului de putere. Acest fapt nu trebuie interpretat ca fiind o imixtiune în activitatea autorităţilor, deoarece actul administrativ este anulat doar în cazul în care este ilegal şi nu inoportun.

În segmentul dat, sunt elocvente concluziile Curții Europene a Drepturilor Omului care a menționat că, obiectul și scopul art. 18 din Convenție îl constituie interzicerea abuzului de putere [*Merabishvili împotriva Georgiei* (MC), 2017, pct. 303 și 306; *Ilgar Mammadov împotriva Azerbaidjanului* (procedură privind neîndeplinirea obligațiilor) (MC), 2019, pct. 189]. În conformitate cu *Travaux préparatoires* [Lucrările pregătitoare] ale Convenției, aceasta prezintă o ”aplicare a teoriei aplicării greșite a puterii” [CDH (75) 11, pag. 8]. Acesta protejează împotriva reprimării de către stat a drepturilor și libertăților enunțate în Convenție ”prin măsuri minore care, deși sunt aplicate sub pretextul organizării exercitării acestor libertăți pe teritoriul său, sau al protejării literei legii, au efectul opus” (*ibidem*, pag. 3). Susținerile privind existența unor motive necorespunzătoare sau scopuri ascunse aflate la baza restrângerilor aplicate drepturilor enunțate în Convenție sunt formulate uneori și examinate în temeiul normelor materiale ale Convenției. Cu titlu exemplificativ cauzele, *Organizația Macedoneană Unită Ilinden – PIRIN și alții împotriva Bulgariei (nr. 2)*, *Jordan împotriva Regatului Unit*, *Bączkowski și alții împotriva Poloniei, Merabishvili împotriva Georgiei.*

Instanța de judecată atestă că reclamantul Roșca Andrei își manifestă dezacordul cu deciziile Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Cahul nr. 09/2025/24868 din 18 aprilie 2025 și nr. 751/25 din 19 mai 2025 prin care a fost stabilită pensie pentru vechime în muncă, începând cu data 27 martie 2025, pentru o vechime în muncă totală de 25 ani 05 luni, în cuantum – 7 645,07 lei, nefiind luate în calcul sumele plătite pentru spor pentru munca de noapte (total 19 397,37 lei), sume reflectate expres în Certificatul nr. 4 eliberat la 26 martie 2025 de către Penitenciarul nr. 5-Cahul privind plata soldei lunare și ajutorul material pentru calcularea pensiei *(Dosar judiciar, fila 10)*, prin care a fost efectuată calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

Potrivit **pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar**, pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberaţi din serviciu pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997 - din toate tipurile de plăţi prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, care îşi îndeplinesc serviciul.

Pct. 2 lit. a) și pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, statuează că pensiile militarilor și ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorii Centrului Național Anticorupție și ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi bănești: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră (cu excepția persoanelor indicate în subpunctele "b" și "c" ale prezentului punct) - din salariul funcției deținute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu. În media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent. Totodată, indemnizația pentru executarea conștiincioasă a obligațiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproșabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) și asistența materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decât mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv. Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizaţia de concediere şi plăţile compensatorii. Se consideră plăţi compensatorii: compensaţia pentru concediul nefolosit; compensaţia în schimbul raţiei alimentare; compensaţia în schimbul echipamentului; compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii; compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ; indemnizaţiile de transfer; plăţile de asigurare; îndemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; îndemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or. Bender; plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sîrguincioasă; sporul la salariul de funcţie în cuantum de 50%, prevăzut de art.29 pct.5 al Legii cu privire la funcționari publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr.1036-XIII din 17 decembrie 1996; pensiile şi alte plăţi cu caracter unic şi compensatoriu.

În speță, potrivit dosarului de pensionare se atestă că reclamantul beneficiază de pensie pentru vechime în muncă, în temeiul Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993. În acest context, CNAS, Oficiul Teritorial Cahul a inclus în cuantumul pensiei, sumele reflectate în certificatul privind plata soldei lunare și ajutorul material pentru calcularea pensiei nr. 4 emis de Penitenciarul nr. 5-Cahul, cu excepția sporului pentru munca de noapte (total 19 397,37 lei), motivând faptul că sumele date nu au fost incluse în cuantumul pensiei de către organul de asigurări sociale,

deoarece nu se încadrează în plăți cu caracter permanent, astfel pensia a fost determinată corespunzător normelor legale.

Certificatul nr. 4 eliberat la 26 martie 2025 de Penitenciarul nr.5-Cahul, reflectă expres și clar că câștigul reclamantului Roșca Andrei pentru 12 luni premergătoare lunii eliberate din serviciu a constituit 216 977,36 lei, suma din totalul întreg al căreia, pe tot parcursul ultimului an de activitate a fost efectuată calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale și Legii nr. 206/2021 bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul martie 2024 – februarie 2025. *(Dosar judiciar, fila 10)*

Instanța va reitera prevederile art. 10 alin. (1)-(2) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar**,** potrivit cărora salariul lunar al personalului din unităţile bugetare pentru activitatea desfăşurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din: a) partea fixă, compusă din: salariul de bază; sporul lunar în valoare fixă; sporul lunar pentru gradul profesional; sporul lunar pentru deţinerea titlului ştiinţific şi/sau ştiinţifico-didactic; sporul lunar pentru deţinerea titlului onorific; b) partea variabilă, care cuprinde: sporul pentru performanţă; sporuri cu caracter specific. Suplimentar la cele menţionate la alin. (1), personalul unităţilor bugetare beneficiază, după caz, de: sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii nefavorabile; sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte şi/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus; spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanţate din surse externe; spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerinţelor de aderare la Uniunea Europeană; sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit pentru sănătate; sporul pentru consolidarea capacităţilor instituţionale ale autorităţilor publice locale amalgamate; sporul pentru consolidarea capacităţilor manageriale şi profesionale ale personalului din cadrul autorităţilor publice locale de nivelul întâi; premii unice; premiu anual. Totodată, art. 39 alin. (2), (3)-(5) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prescrie că formele de organizare a timpului de muncă, programul de muncă, evidenţa globală a timpului de muncă şi acordarea repausului săptămânal pentru funcţionarii publici cu statut special se stabilesc de către angajator în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare. În cazul muncii suplimentare, funcţionarilor publici cu statut special li se asigură compensarea timpului lucrat suplimentar potrivit normelor legale. În cazul prezentării la serviciu în condiţiile alin. (4), funcţionarii publici cu statut special beneficiază, în baza tabelului de pontaj, de retribuire în modul stabilit de legislația în vigoare.

Din esența normelor de drept enunțate, rezultă că sumele plătite pentru spor ore noapte, nu se atribuie unor plăți cu caracter unic și compensatoriu, or aceste plăți au fost acordate permanent, pe parcursul ultimului an de activitate - ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii, acestea fiind calculate de către angajator. Însăși din atribuțiile sistemului penitenciar, rezultă că angajații acestuia activează într-un regim de muncă special, nefiind stabilit un program de lucru ordinar. Pentru munca de noapte angajatorul este obligat să achite remunerația salarială cuvenită constant și fără condiționări.

Se deduce incontestabil că la stabilirea pensiei reclamantului Roșca Andrei, urmează a fi calculat cuantumul pensiei, cu includerea în calcul a sumelor indicate pentru munca prestată în condiții de risc, în condițiile menționate, acesta încadrându-se prevederilor pct. 1-3 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, potrivit cărora pensia se calculează din salariul de funcție, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți sporuri si suplimente primite în ultimul an de serviciu. Totodată, la calcularea cuantumului pensiei, se include media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, care conform legislației sunt acordate permanent. Totodată, pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor si suplimentelor se stabilește perioada de decontare – ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

În această ordine de idei, instanța conchide că poziția organului de asigurări sociale este neîntemeiată, pe cale de consecință, ultima urmează să emită decizie de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă lui Roșca Andrei cu includerea în calculul pensiei a sumelor achitate cu titlu de spor pentru munca de noapte conform certificatului nr. 4 eliberat la 26 martie 2025 de Penitenciarul nr. 5-Cahul.

În conformitate cu **art. 82 din Codul de procedură civilă**, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu **art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă**, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit **art. 96 alin. (1), (1^1) din Codul de procedură civilă**, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Pe parcursul examinării cauzei deferite judecății, Roșca Andrei a fost reprezentat în instanța de judecată de către avocatul Moraru Svetlana iar pentru serviciile de asistență juridică prestate a achitat suma de 7 500 lei, fapt confirmat prin bonul de plată nr. 134061 din 21 mai 2025. (*Dosar judiciar, fila 8)*

Raportând normele procedurale citate supra la circumstanțele speței și având în vedere soluția pronunțată pe caz, instanța consideră oportun de a obliga CNAS să achite în beneficiul lui Roșca Andrei, suma de 5 000 lei (trei mii lei) cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, care în opinia instanței de judecată reprezintă un cuantum real, necesar și rezonabil, excedentul neîncasat fiind neîntemeiat.

Astfel, având în vedere criteriile de apreciere a cheltuielilor pentru asistență juridică desprinse din jurisprudența CEDO, instanța de judecată califică cheltuielile de asistență juridică încasate, ca **reale** *(confirmate prin bonul de plată, însă fără un raport detaliat al acțiunilor*

desfășurate de avocat pe dosar), **necesare** *(acțiunile întreprinse de avocat pe caz, nelăsând umbră de îndoială în privința utilității acestora)* și **rezonabile** *(nefiind excesive, ba chiar comparabile cu cele fixate prin acte normative pentru asistență juridică garantată de stat)*.

Totodată, la determinarea cuantumului cheltuielilor pentru asistență juridică, au fost luate în calcul și Recomandările privind cuantumul onorariilor și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobate prin decizia Consiliului Uniunii Avocaților din 30 martie 2012.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite acțiunea deferită judecății.

Se anulează decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Cahul nr. 09/2025/24868 din 18 aprilie 2025 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 751/25 din 19 mai 2025.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită decizie de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă lui Roșca Andrei cu includerea în calculul pensiei a sumelor achitate cu titlu de spor pentru munca de noapte conform certificatului nr. 4 eliberat la 26 martie 2025 de Penitenciarul nr. 5-Cahul.

Se încasează din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Roșca Andrei cheltuielile de asistență juridică în cuantum de 5 000 lei, excedentul neîncasat se respinge ca neîntemeiat.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul instanței emitente.

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**